

Iblerov trg 9, Zagreb
Tel: 01/46 12 087, 01/45 52 534
Fax: 01/46 12 087
web: <http://www.fmsdp.org>
e-mail: forum.mladih@fmsdp.org

Na temelju odredbe članka 25. Pravila Foruma mladih Socijaldemokratske partije Hrvatske, Konvencija Foruma mladih Socijaldemokratske partije Hrvatske na svojoj sjednici održanoj dana 8. ožujka 2008. godine donijela je

PROGRAM FORUMA MLADIH SDP-a HRVATSKE

Pomladimo politiku. Učinimo to zajedno.

Iblerov trg 9, Zagreb
Tel: 01/46 12 087, 01/45 52 534
Fax: 01/46 12 087
web: <http://www.fmsdp.org>
e-mail: forum.mladih@fmsdp.org

Polazeći od

Naše Vizije

Izgradimo demokratsko društvo međugeneracijske i druge solidarnosti, slobode, jednakosti, socijalne pravde u kojem će kvalitetno obrazovanje biti dostupno svima. Želimo društvo u kojem će dostojanstvo pojedinca biti zagarantirano socijalnom, pravnom i ekonomskom sigurnošću.

i Naše Misije

Naša misija je izgraditi respektabilnu organizaciju koja će u suradnji sa starijima postati ravnopravan partner u donošenju odluka. Cilj nam je što većem broju mladih ljudi omogućiti sudjelovanje u javnom životu i procesu donošenja odluka.

koje smo odredili na temelju naših osnovnih načela:

- **Slobode**
- **Jednakosti / jednakopravnosti**
- **Solidarnosti**
- **Demokracije**

Forum mladih prihvaća izazov da bude predstavnik mladih ljudi u Republici Hrvatskoj.

Forum mladih Socijaldemokratske Partije je slobodno udruženje mladih, koji svoje poglede na svijet oblikuju na vrednotama slobode svakog pojedinca, solidarnosti kao temelja društvene integracije, jednakosti svih ljudi, ravnopravnosti spolova i poštivanju ljudskih prava. Te poglede Forum mladih konkretizira kroz svoje djelovanje na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini. Zbog toga postajemo glasnik socijaldemokracije u Hrvatskoj i uvaženi član europskih i svjetskih organizacija koje okupljaju mlade socijaldemokrate i socijaldemokratkinje.

S čvrstom vjerom u snagu naših uvjerenja i željom da ne živimo po unaprijed ustrojenim pravilima, nametnutim od onih koji ne traže naše mišljenje i želji da se borimo za slobodu i ravnopravnost želimo sudjelovati u izgradnji demokratskog društva temeljenog na vrijednostima slobode, ljudskih prava, socijalne pravde, mira, jednakosti tolerancije, ravnopravnosti spolova, solidarnosti, društva socijalnog napretka i blagostanja u kojem svaki

Iblerov trg 9, Zagreb
Tel: 01/46 12 087, 01/45 52 534
Fax: 01/46 12 087
web: <http://www.fmsdp.org>
e-mail: forum.mladih@fmsdp.org

pojedinaac/pojedinka ima prava misliti, djelovati i stvarati bez straha, pritiska, nasilja, eksploatacije.

Protiveći se marginalizaciji mladih, uvjereni da nije dovoljno vjerovati u budućnost nego ju graditi danas, našim idejama, vizijama, stavovima, rješenjima - sudjelovanjem i akcijom.

Uvjereni smo da jedino našim djelovanjem možemo promijeniti društvo u kojem živimo u društvo kakvo želimo.

Polazeći od činjenice da smo mi mladi onaj društveni potencijal koji ima snage i entuzijazma za doprinos pozitivnim promjenama kako na lokalnoj tako i na globalnoj razini otvaramo prostor svim mladima da nam se pridruže u ostvarenju naših ciljeva.

➤ **Provedimo vrednote na kojima se temelji socijaldemokracija u život**

Mi, mladi socijaldemokrati i socijaldemokratkinje, zalažemo se za:

- poštivanje čovjeka, njegova dostojanstva, prava i sloboda, neovisno o njegovom svjetonazoru, vjerskoj i nacionalnoj pripadnosti, spolu, spolnoj orijentaciji, političkom uvjerenju i socijalnom statusu
- jednakost šansi, afirmaciju prava i sloboda zapostavljenih i obespravljenih pojedinaca, društvenih grupa i slojeva, ravnopravnost spolova te međugeneracijsku solidarnost
- zajamčeno pravo ljudi na zdravstvenu zaštitu, obrazovanje, socijalnu skrb, radna, obiteljska i druga prava
- društvo bez privilegija, diskriminacije i marginalizacije
- društvo u kojem će svi ljudi imati pravo na humani i plaćen rad, te u kojem će svi oblici rada biti pravedno tretirani
- ostvarivanja i zaštite prava radnika i radnica, osoba koje žive od rada i na temelju svog rada
- modernu demokratsku državu zasnovanu na političkom angažmanu građana i građanki, koja će omogućiti razvoj slobodnog, pravednog i solidarnog društva

Iblerov trg 9, Zagreb
Tel: 01/46 12 087, 01/45 52 534
Fax: 01/46 12 087
web: <http://www.fmsdp.org>
e-mail: forum.mladih@fmsdp.org

- poštivanje antifašizma kao civilizacijske tekovine suvremenog svijeta, te afirmaciju i njegovanje plemenite tradicije antifašizma na kojoj se temelji moderna Europa
- poboljšanje kvalitete ljudskog života u suradnji sa socijaldemokratima i socijaldemokratkinjama svih zemalja svijeta
- uspostave društvene, ekonomske i političke podloge za decentralizaciju, unapređivanje lokalne samouprave i uravnoteženje regionalnog razvoja
- zaštite prirode, čovjekove okoline i zdravlja ljudi.

1. TEMELJNE ODREDNICE

1.1. Socijaldemokracija

Socijaldemokracija ima dugu povijest na ovim prostorima. SDP kao stranka i Forum mladih razvio se upravo na temeljima socijaldemokratskog načina razmišljanja i djelovanja.

Kao protuteža razmišljanju u kojemu kapital i materijalna dobra predstavljaju svojevrsan orijentir oko kojega se razvija društvena svijest, a samim time i poimanje o općim vrijednostima (bilo društvenim, kulturnim, povijesnim i sl.), socijaldemokracija predstavlja posve drugačiji način razmišljanja.

Biti socijaldemokrat/socijaldemokratkinja ne znači samo podržavati određenu ideju, već to znači živjeti i ponašati se u skladu sa tim načelima. Danas je socijaldemokracija ustvari «svijest i savjest našega društva», jer predstavlja jedinu političku, pa i društvenu opciju koja vodi brigu o «običnim – malim ljudima», obespravljenima, zakinutima, siromašnima i sl. Ustroj društva u kojemu nestaje srednja klasa, bogati se sve više bogate, a siromašni postaju siromašnjijima, sigurno nije ono što mladi u Hrvatskoj žele.

Svjesni dakle svoje uloge u društvu, mi u Forumu mladih kao cilj postavljamo sebi širenje ideje o socijaldemokraciji, odnosno načinu življenja u kojemu društvene, kulturne i duhovne vrijednosti imaju prednost nad materijalnim (materijalna dobra ne smiju biti uzrok nepremostivim razlikama među ljudima).

Da smo već danas na dobrom putu, svjedoči sve veći interes mladih za rad, kako u Forumu mladih, tako i u stranci. Zadatak Foruma mladih, kao i stranke u cjelini, je da potiče nesputano razmišljanje mladih ljudi i usmjerava njihovu energiju u društveno koristan rad.

Iblerov trg 9, Zagreb
Tel: 01/46 12 087, 01/45 52 534
Fax: 01/46 12 087
web: <http://www.fmsdp.org>
e-mail: forum.mladih@fmsdp.org

1.2. Hrvatska kao prosperitetna europska zemlja

Forum mladih želi da Hrvatska postane moderna europska zemlja te ravnopravna članica europskih integracija preuzimajući sva prava, ali i obaveze koje s time dolaze. Forum mladih se obvezuje da će na ostvarenju toga cilja raditi i dati svoj doprinos kako bi se on što prije ostvario.

Obzirom na jasno i nedvosmisleno deklarirane ciljeve na integriranju Hrvatske u europske integracije bit će neobično važno promicati europske vrijednosti, naspram onih koji Hrvatsku žele zauvijek ostaviti izvan kruga naprednih i demokratskih zemalja.

Za Forum mladih nije svejedno kakva će Hrvatska ući u Europsku uniju. Kriterij uspjeha nije brzina, nego kvalitet ulaska Hrvatske u članstvo Unije.

Forum mladih je bitno da u članstvo Europske unije uđe samo dobro i kvalitetno pripremljena Hrvatska, jer je to jedino jamstvo da ćemo se moći nositi s konkurentskim pritiscima razvijenih članica Unije.

Najrazvijenije zemlje Europe već desetljećima izgrađuju informacijsko društvo koje se temelji na znanju, inovacijama, informacijama i poduzetništvu. Kako bi stali na kraj zaostajanja Hrvatske u ovom pogledu, Forum mladih se zalaže za razvitak visoke tehnologije i za informatizaciju svih djelatnosti u privredi, posebice obrazovanju, državnoj upravi i društvu u cjelini. Zapošljavanje mladih generacija moramo usmjeriti u informatičke sektore i visoke tehnologije.

Svoj odnos prema Europi gradimo na socijaldemokratskim tradicijama koje su ugrađene u temeljne vrijednosti Europske unije. Forum mladih će se zalagati i u Hrvatskoj će podupirati izgradnju socijalno osjetljive i solidarne Europe, spremne izgrađivati ravnotežu između rada i kapitala. Ta Europa postoji među onim pojedincima i u političkoj socijaldemokraciji, koja nije spremna rasprodavati nacionalne i opće interese i vrijednosti na račun pojedinačnih interesa. Forum mladih braniće interese novoga doba – interese očuvanja socijalne osjetljivosti, solidarnosti i odgovornosti i općega dobra.

1.3. Poštivanje ljudskih prava i sloboda

Forum mladih smatra da su ljudska prava temelj ljudskog postojanja i princip na kojima gradimo međusobni suživot. Forum mladih se protivi svim oblicima represije, postojećim stereotipima koji ne ukazuju na jednaku vrijednost svih ljudi; rasnoj, nacionalnoj, etničkoj, kulturnoj, dobnoj, spolnoj, vjerskoj, klasnoj i drugoj netrpeljivosti.

Posebno ćemo se boriti za punu slobodu izražavanja i pravo na slobodu okupljanja, prava žena, prava manjina, prava djeteta odnosno prava svih ljudi bez obzira na njihove različitosti.

Iblerov trg 9, Zagreb
Tel: 01/46 12 087, 01/45 52 534
Fax: 01/46 12 087
web: <http://www.fmsdp.org>
e-mail: forum.mladih@fmsdp.org

Nema demokracije i poštivanja ljudskih prava bez socijalne pravde, niti socijalne pravde bez demokracije i poštivanja ljudskih prava. Politika nije samo borba za pojedine i posebne društvene interese velikih socijalnih skupina, nego je politika i poziv na ostvarivanje i zaštitu vrijednosti i onih manjih društvenih skupina te vrijednosti svakog pojedinca/pojedinke.

1.4. Participacija mladih

- *Sudjelovanje mladih u procesima odlučivanja temelj je reprezentativne demokracije.*

Aktivno sudjelovanje mladih ljudi u donošenju odluka i aktivnostima na lokalnoj, regionalnoj i državnoj razini od ključne je važnosti ako želimo izgraditi demokratičnije, cjelovitije i naprednije društvo. Sudjelovanje u demokratskom životu bilo koje zajednice znači više od glasovanja ili podržavanja izbora. Sudjelovanje i aktivno građanstvo znači imati pravo, sredstva, prostor i prigodu a, kad je nužno, i potporu za sudjelovanje u procesu donošenja odluka, te biti uključen u aktivnosti kojima je cilj izgradnja boljeg društva.

Lokalna i regionalna samouprava, koja je najbliža mladima, imaju važnu ulogu u promicanju sudjelovanja mladih. Na taj način mladima omogućuje ne samo upoznavanje i učenje o demokraciji i građanskim pravima i obvezama nego i daje prigoda da ih primjene u praksi. Međutim, sudjelovanje mladih ne svodi se samo na odgoj aktivnih građana ili izgradnju, demokracije za budućnost. Da bi sudjelovanje za mlade imalo smisla, bitno je da oni mogu utjecati na odluke i aktivnosti još dok su mladi, a ne tek u starijoj dobi.

Kad lokalna, regionalna samouprava i državne institucije podupiru i promiču sudjelovanje mladih, one također pridonose socijalnoj integraciji, pomažući im da se nose i s izazovima i pritiscima mladosti te ostalim izazovima modernog društva u kome dominiraju anonimnost i individualizama. Međutim, da bi sudjelovanje mladih bilo trajno i značajno, nije dovoljno restrukturirati i razvijati političke i administrativne sustave. Svaka politika ili akcija kojoj je svrha promicanje sudjelovanja mladih mora osigurati kulturno okruženje u kojem se poštuju mladi i njihove različite potrebe, težnje i okolnosti.

U svrhu aktivnog sudjelovanja mladih u procesima donošenja odluka koje se tiču njih samih, 2002. godine u hrvatskom je Saboru usvojen dokument naziva Nacionalni program djelovanje za mlade (NPDM). Program donosi mjere kojima bi se zadovoljile potrebe mladih građana i građanki RH kao i razvoj partnerstva mladih i starih na svim područjima života. Forum mladih, osim što svojim djelovanjem mladima daje prostor za sudjelovanje te inicira donošenje lokalnih programa djelovanja za mlade, također se zalaže za provedbu NPDM-a, obzirom da u tu svrhu nisu osigurana dodatna proračunska sredstva.

Iblerov trg 9, Zagreb
Tel: 01/46 12 087, 01/45 52 534
Fax: 01/46 12 087
web: <http://www.fmsdp.org>
e-mail: forum.mladih@fmsdp.org

1.5. Antifašizam

Antifašizam je svjetski pokret u čije je temelje utkano organizirano zajedničko nastojanje i djelovanje u pravcu onemogućavanja uspostave bilo kakve diktature i osiguranje osnovnih prava i sloboda ličnosti i naroda.

Forum mladih, polazeći od svojih osnovnih načela slobode, jednakosti, solidarnosti i demokracije te izvorišnih osnova Ustava Republike Hrvatske, njeguje plemenitu tradiciju antifašizma kao temeljnu civilizacijsku tekovinu na kojoj je izgrađena moderna Europa i civilizirani svijet.

Jasnim i prepoznatljivim stavovima Mladi hrvatski socijaldemokrati i socijaldemokratkinje hrabro se suprotstavljaju patetičnim pokušajima oživljavanja poraženih ideologija, ultradesnim snagama i svim sličnim pojavama koje imaju za cilj opstruiranje i zatiranje razvitka demokratskog, civilnog, i humanog društva.

Forum mladih aktivno sudjeluje u izgradnji i promociji modernog, europskog antifašizma, boreći se protiv netolerancije, ekstremizma, nacionalne isključivosti i šovinizma, osobito među mladima. Forum mladih vrednuje tradiciju hrvatskog antifašizma kao pozitivnog iskustva povijesti i pravedne borbe za slobodu naroda i pojedinca/pojedinki.

2. FORUM MLADIH I DRUŠTVO

2.1. Obrazovanje

Glavni faktori suvremenog razvitka u svijetu već dugo nisu sirovine i prirodni resursi, nego su to ljudi i ljudski potencijali, građeni na znanju i obrazovanju. Hrvatska već dugo ne koristi te potencijale gdje ih ima, i ne stvara nove potencijale gdje ih nema. Snažno se protivimo politici koja odbacuje kompetentne i sposobne stručnjake/stručnjakinje jer su oni/one kritični prema postojećem stanju te postojećoj Vladi koja nedovoljno ili pogrešno potiče razvitak obrazovanja, korištenje znanja i znanstvenih potencijala. Zbog restriktivne politike sadašnje Vlade prema školstvu i obrazovanju, prema ulaganju u znanje i znanost, Hrvatska zaostaje za razvitkom suvremene Europe i svijeta.

Znanje i vještine najbolja su sredstva za osobni i društveni prosperitet. Da bi Hrvatska postala prosperitetna zemlja zadovoljnih ljudi, potrebno je stalno podizati razinu obrazovanosti stanovništva, a obrazovanje usmjeriti prema društvu znanja i gospodarskom razvitku. Stoga ulaganje u obrazovanje ne smatramo troškom, nego ulaganjem u vlastiti razvoj i bolju budućnost. Obrazovanje ćemo usmjeriti prema najboljim europskim i svjetskim praksama, ali ćemo zadržati ono najbolje iz hrvatskog obrazovnog sustava. Najboljim studentima/studenticama osigurat ćemo pristup najkvalitetnijim svjetskim

Iblerov trg 9, Zagreb
Tel: 01/46 12 087, 01/45 52 534
Fax: 01/46 12 087
web: <http://www.fmsdp.org>
e-mail: forum.mladih@fmsdp.org

ustanovama, osnažit ćemo međunarodnu suradnju kako bismo se što izravnije uključili u svjetsku znanstvenu zajednicu.

Politika suvremene socijaldemokracije je politika naglašene aktivnosti znanosti, kulture i obrazovanja. Obrazovanje je ključ za ekonomski, socijalni i kulturni razvitak zemlje, a osobito lokalne zajednice. Obrazovanje nije potrošnja nego razvojna snaga.

Kvalitetan i cjelovit sustav obrazovanja potiče razvoj emancipiranog pojedinca/pojedinke što im kasnije omogućuje ravnopravno i kompetentno sudjelovanje u svim sferama društvenog života. Obrazovanje mora pridonositi demokratizaciji zemlje i promovirati mir, ljudska prava, toleranciju, održivi razvoj i očuvanje prirodnog okoliša.

Širenje i unaprjeđenje obrazovne infrastrukture, osiguranje standarda djelatnika/djelatnica u području odgoja i obrazovanja, stvaranje komplementarnog sustava obrazovanja, od predškolskog do visokog, između Hrvatske i Europe, bitni su činitelji iskoraka Hrvatske prema modernizaciji i suvremenom razvitku.

Pravo na obrazovanje je pravo svakog čovjeka i mora biti dostupno svima, neovisno o dobi, spolu, vjeri, nacionalnosti, društvenom i ekonomskom statusu i rasi. Pod obrazovanjem ne smatramo samo osnovno i srednje školovanje, već cjelokupni sustav školstva kao i veliko područje neformalnog i informalnog učenja. Suvremeni svijet brzo se mijenja. Podržavajući i potičući koncept cjeloživotnog učenja, potičemo i aktivnost, ali i odgovornost države, pojedinca/pojedinke, ali i nevladinih udruga na trajne promjene, usklađivanja i razvijanja obrazovnih programa.

Smatramo da je u Hrvatskoj potrebno i moguće stvoriti takav školski sustav koji će uvažavati sljedeće odrednice: nacionalne osobitosti, ali i europska kompatibilnost sustava, elastičan, demokratičan, prohodan i djelotvoran školski sustav, decentraliziranost obrazovne politike po mjeri učinkovitosti, odgovornosti i racionalnosti; suvremeni i korisni nastavni sadržaji i njima prilagođeni udžbenici i druga suvremena nastavna sredstva, nastavna tehnologija orijentirana na učenika; kvalitetno znanje primjereno informacijskom društvu i novim tehnologijama; partnerska suradnja u učenju za život.

Forum mladih zalaže se za: veća ulaganja u obrazovni sustav, deideologizaciju školstva, produljenje trajanja obveznog obrazovanja, autonomnu školu i slobodu izbora, izradu sveobuhvatnih i raznorodnih obrazovnih standarda, a posebice pedagoškog i financijskog standarda, promjene u upravljanju školama kako bi veći utjecaj imali učenici/učenicke i roditelji, izmjene nastavnih planova i programa temeljene na stručnim i znanstvenim spoznajama, uvođenje sustava vanjskog vrednovanja u školstvu, kontinuiranu izobrazbu učitelja/učiteljica o suvremenim spoznajama i dostignućima u znanosti i nastavnim predmetima, opremanje škola suvremenom nastavnom opremom, informacijsku tehnologiju

Iblerov trg 9, Zagreb
Tel: 01/46 12 087, 01/45 52 534
Fax: 01/46 12 087
web: <http://www.fmsdp.org>
e-mail: forum.mladih@fmsdp.org

koja mora biti sadržaj, ali i način poučavanja, učenje stranih jezika, poticanje privatnih, alternativnih i škola sa specifičnim programima, aktivniji pristup rješavanju problema mladih s invaliditetom u procesu obrazovanja, veću društvenu brigu o mladima koji rano napuštaju školovanje kako bi se otkrili uzroci i adekvatna rješenja tog problema.

Forum mladih želi obrazovanje o civilnom društvu, obrazovanje o zaštiti okoliša, obrazovanje o ljudskim pravima, seksualno i rodno obrazovanje, obrazovanje o utjecajima i učincima medija, istraživači pristup nastavi, mentorsku nastavu i dvosmjernu komunikaciju, interaktivan rad učenika/učenica i učitelja/učiteljica. Želimo školu koja neće samo predavati znanja, već razvijati sposobnosti i sustave znanja i strategije "pronalaženja znanja". Želimo biti obrazovani/obrazovane, sposobni/sposobne i kompetentni/kompetentne.

2.2. Znanost i visoko obrazovanje

Hrvatski sustav visokog obrazovanja potrebno je nastaviti reformirati u skladu sa Bolonjskom deklaracijom kako bi dosegao europsku i globalnu razinu kvalitete. Hrvatska, koja se trudi biti zemlja znanja, mora omogućiti stjecanje diplome koja će biti priznata u EU. Mladi hrvatski stručnjaci i stručnjakinje trebaju imati priliku biti znanjem, sposobnostima i dostignućima ravnopravni na europskom i svjetskom tržištu rada.

Forum mladih zalaže se za veću i kvalitetniju participaciju studenata/studentica u suodlučivanju kako bi se otvorilo više prostora za rad i aktivnosti studentskih udruga i inicijativa, decentralizaciju visokog obrazovanja, autonomiju i ravnopravnost sveučilišta, povećanje ulaganja u znanost, oslobađanje od plaćanja poreza poduzeća koja ulažu u znanost i obrazovanje.

Forum mladih zalaže se za povećanja nastavnih kapaciteta u višem i visokom školstvu. U situaciji u kojoj samo 7% radno sposobnog stanovništva ima završen fakultet nužno je omogućiti upisivanje čim većeg broja studenata/studentica kroz transparentan i pravedan sustav školarina.

Bolje obrazovanje temelj je bolje budućnosti pojedinca/pojedinke i zajednice. Stoga socijaldemokracija obrazovanju posvećuje posebnu političku, financijsku i organizacijsku pažnju.

2.3. Obitelj

Obitelj, kao primarna zajednica, osnova je svakog društva, no moderno društvo zahtijeva redefiniciju pojma obitelji i braka. Forum mladih zalaže se za ulazak modernih oblika obitelji i braka u Obiteljski zakon na ravnopravnoj osnovi sa tradicionalnim oblicima obitelji i braka. Pri tome posebno izražavamo da bi svaka postojeća zakonski priznata istospolna zajednica u Hrvatskoj trebala imati

Iblerov trg 9, Zagreb
Tel: 01/46 12 087, 01/45 52 534
Fax: 01/46 12 087
web: <http://www.fmsdp.org>
e-mail: forum.mladih@fmsdp.org

sva prava i obveze kao i izvanbračna zajednica ili bračna zajednica. Zalažemo se za pravno postojanje bračne zajednice istospolnih partnera/partnerica u Obiteljskom zakonu. Forum mladih zalaže se također za pozitivno vrednovanje i zaštitu obitelji samohranih majki i očeva te njihove djece koji predstavljaju sve veći udio u hrvatskom društvu.

Forum mladih zalaže se za ravnopravnost svih članova/članica obiteljske zajednice te njihovu zaštitu od strane pravnog poretka. Pritom naročito mislimo na prava djece. Djeca imaju pravo na mirno, sigurno i bezbrižno djetinjstvo, na igru i učenje te na vlastiti odabir škole i zanimanja. Forum mladih snažno se protivi bilo kakvom obliku nasilja nad djecom te traži oštre sankcije za takve oblike ponašanja odraslih. Država je dužna svojom socijalnom politikom umanjivati razlike među djecom te svoj djeci osigurati pravo na ekonomsku sigurnost i jednakost u obrazovnim šansama. Posebnu brigu država mora posvetiti nezbrinutoj djeci, djeci s posebnim potrebama te djeci invalidima, a društvo, naročito civilni sektor, mora se pobrinuti za njihovo prihvaćanje i integraciju u šire društvene procese.

Nasilje u obitelji jedan je od velikih problema i Forum mladih smatra da se to ne može promatrati kao privatni problem već da je svako nasilje problem društva i da ono na njega mora moći i znati reagirati. Forum mladih podržava sve aktivnosti upućene na sprečavanje nasilja u obitelji i zalaže se za veću zaštitu onih nad kojima je nasilje izvršeno. Tražimo veću odgovornost društva pri psihosocijalnoj pomoći traumatiziranoj djeci, ali isto tako i kvalitetan rad sa zlostavljačima u svrhu preveniranja budućih kaznenih djela.

Obzirom na trenutnu ekonomsku situaciju Forum mladih smatra da je nužno izraditi programe za pomoć mladim obiteljima. Ti programi obuhvaćali bi pomoć pri rješavanju stambenog pitanja mladih obitelji, sigurnost zaposlenja i fleksibilnost radnog vremena mladih roditelja, osiguravanje adekvatne dječje skrbi i slično. Takve mjere potrebne su naročito zbog pada nataliteta i sve lošije demografske slike u ruralnim područjima Hrvatske te sve veće prosječne starosti stanovništva.

2.4. Ravnopravnost spolova

Forum mladih zalaže se za ravnopravnost spolova na svim razinama društva. Forum mladih izričito se protivi procesima retradicionalizacije i patrijahalizacije hrvatskog društva.

Neravnopravnost žena u odnosu na muškarce ima svoj društveni, ekonomski i kulturni uzrok te se najčešće hrani stereotipima. Forum mladih zalaže se za jačanje društvenog položaja žena kroz što veću participaciju u političkom i društvenom životu te kroz njihovo organiziranje u neprofitnim

Iblerov trg 9, Zagreb
Tel: 01/46 12 087, 01/45 52 534
Fax: 01/46 12 087
web: <http://www.fmsdp.org>
e-mail: forum.mladih@fmsdp.org

organizacijama. Također se zalažemo za izjednačavanje šansi za zaposlenje i mladih i starijih žena te za jednakost plaća i mirovina između muškaraca i žena.

Forum mladih oštro osuđuje postavljanje osobnih pitanja od strane poslodavaca/poslodavki na intervjuima za posao te tražimo njihovo bezuvjetno sankcioniranje. Pogotovo se to odnosi na mlade žene koje se diskvalificira za određeno radno mjesto ako najave da će osnovati obitelj. Želimo društvo u kojemu će zakon zaštititi svaku radnicu i radnika od neželjenih i nedopuštenih pitanja poslodavaca/poslodavki. Isto tako, tražimo dosljedno provođenje Zakona o radu po pitanjima uznemiravanja (mobinga) i spolnog uznemiravanja i žena i muškaraca na radnom mjestu.

Kao najveću opasnost za održavanje neravnopravnosti spolova vidimo stereotipe i predrasude koje svestrano podržava i njeguje hrvatski obrazovni sustav u kojem dominira muška povijest, muška umjetnost i muška književnost, a žene igraju tek sporednu ulogu.

Forum mladih snažno osuđuje šovinističke ispade javnih osoba kao i medijsko populariziranje istih. Smatramo da je od takvog ponašanja pa do nasilja vrlo mali korak. Također, oštro osuđujemo svako nasilje nad ženama te se zalažemo za izradu programa i aktivnosti koje će raditi na prevenciji nasilničkog ponašanja te za veća izdvajanja za ženske sigurne kuće.

Forum mladih smatra da svaka žena ima potpuno autonomno pravo na donošenje odluka u vezi vlastitog tijela i da se u to nemaju pravo miješati niti država niti društvo.

2.5. Zdravstvo

Zdravlje mladih je povezano sa socio-ekonomskim razvojem društva, ali i individualnim razvojem mladih koji su više nego bilo koja druga dobna skupina podložni brzim promjenama u fizičkom, emocionalnom, psihološkom, socijalnom i duhovnom razvitku što je nužno imati na umu osmišljavajući mjere za višu razinu zdravlja populacije mladih.

Ovisnost o drogama, alkoholizam, pušenje, zarazne bolesti (AIDS, hepatitis B, hepatitis C) i ekološka onečišćenost, nedovoljna zdravstvena zaštita i neinformiranost sastavni su dio okruženja u kojem živi populacija mladih u Republici Hrvatskoj. Ovakva situacija se može spriječiti stalnim edukativnim pristupom mladima kroz razne obrazovne programe, rehabilitacijskim programima, poboljšavanjem zakonodavstva, kvalitetnom primarnom zdravstvenom zaštitom, poticanjem amaterskog sporta među mladima kao te potpunim i dosljednim provođenjem Nacionalnog programa djelovanja za mlade.

Forum mladih posebnu pažnju pridaje osobama s poteškoćama u psiho-fizičkom razvoju. Njihovo uključivanje u društvo, a ne getoiziranje te ispunjavanje njihovih potreba i poštivanje posebnog načina zadovoljavanja njihovih potreba ,

Iblerov trg 9, Zagreb
Tel: 01/46 12 087, 01/45 52 534
Fax: 01/46 12 087
web: <http://www.fmsdp.org>
e-mail: forum.mladih@fmsdp.org

kako u zdravstvu tako i u ostalim aspektima života mora biti jedan od stupova modernog društva u Republici Hrvatskoj.

Zalažemo se za kompletnu zdravstvenu zaštitu osobe, bez obzira na spol, naciju, vjeru i rasu, pojačanu ulogu zdravstvenih ustanova koja se prvenstveno bave preventivnom medicinom unutar populacije mladih, potpuno i dosljedno provođenje i poboljšavanje zdravstvenog dijela Nacionalnog programa djelovanja za mlade.

Forum mladih podržava preventivne programe odvikavanja od ovisnosti bez moralnih sudova i segregacija uz sudjelovanje mladih u kreiranju i provođenju tih informacijskih programa i akcija te pružanje savjetodavne i informativne pomoći mladima koji su pogođeni problemom ovisnosti, proširenje skrbi o ovisnicima/ovisnicama, psihičkim bolesnicima/bolesnicama i oboljelima od AIDS-a, posebne mjere obuke mladih socijalnih radnika/radnica, dobrovoljnih radnika/radnica i organizacija koje se bave strategijama prevencije, rehabilitacije i resocijalizacije mladih ovisnika/ovisnica, psihosocijalne preventivne programe, preventivne programe koji posredno ili neposredno smanjuju nasilje među mladima. Zalažemo se za dekriminalizaciju lakih droga; za prekršajno, a ne krivično gonjenje počinitelja. Forum mladih smatra da se borba protiv ovisnosti i zloupotrebe droga treba usredotočiti na vrh piramide narko-lanaca, a ne na sitne prijestupnike/prijestupnice.

Podržavamo zdravstveno i seksualno obrazovanje u školama u okviru posebnih nastavnih predmeta te osnivanje centara za planiranje obitelji uz sudjelovanje mladih u planiranju i vrednovanju projekata i aktivnosti kojima bi se te ustanove bavile.

Forum mladih drži da svaki građanin i građanka RH mora imati pravo na besplatnu primarnu zdravstvenu zaštitu te se zalaže za ulaganja i provođenje mjera koje bi, kao krajnji ishod, imala jačanje i besplatnu primarnu zdravstvenu zaštitu za sve.

Mi smatramo da se današnja opredjeljenja i zakonska rješenja po kojima pravo na zdravlje, kvalitetnu zdravstvenu skrb i lijekove ovise o financijskoj moći pojedinca/pojedinke, ne mogu tolerirati.

Država mora skrbiti o zdravlju svojih građana i građanki, a zdravstvene usluge pod jednakim uvjetima moraju biti dostupne svima. Ako zdravstvena politika nije socijalna i solidarna, onda ne postoji nikakva zdravstvena politika.

2.6. Socijalna politika

Socijalna politika označava posebnu skrb za određene kategorije stanovništva, one slabe, nemoćne i druge – zbog nezaposlenosti ili nesposobnosti za rad nezbrinute osobe, te tjelesno i duševno oštećenu i socijalno zapuštenu djecu. Forum mladih smatra da socijalna politika mora

Iblerov trg 9, Zagreb
Tel: 01/46 12 087, 01/45 52 534
Fax: 01/46 12 087
web: <http://www.fmsdp.org>
e-mail: forum.mladih@fmsdp.org

jamčiti socijalnu pravednost i svim članovima društva osigurati socijalnu sigurnost.

Forum mladih smatra da socijalna politika posebnu skrb treba voditi o djeci i mladima; socijalno ugroženoj djeci i mladima, nezbrinutoj djeci i mladima te o djeci i mladima s invaliditetom. Država te lokalna i regionalna samouprava trebaju osigurati sredstva kojima će moći mladima i djeci osigurati temeljnu materijalnu sigurnost te omogućiti im pomoć pri troškovima obrazovanja (besplatni udžbenici socijalno ugroženima, dječji doplatci, naknade za prijevoz u školu i iz škole, subvencioniranje đачkih domova i slično). Posebnu vrstu skrbi treba pružiti djeci i mladima koji su smješteni u domovima za nezbrinutu djecu, naročito je potrebno izraditi sustav skrbi za one mlade koji nakon završene srednje škole žele nastaviti školovanje na fakultetima te programe kojima će im se omogućiti što bezbolniji odlazak iz Domova. Nužna je izgradnja infrastrukture za prilaz školama, sportskim stadionima i dvoranama te kulturnim ustanovama koja će omogućiti djeci i mladima invalidima lakši pristup te veću uključenost u društveni i kulturni život.

Socijalna politika mora snažnije djelovati u smjeru skrbi i olakšavanja života osobama s invaliditetom te njihova što aktivnijeg uključivanja u društveni život zajednice. Forum mladih smatra da državna socijalna politika u suradnji sa NGO sektorom treba djelovati tako da se osobe s invaliditetom osjećaju i da uistinu budu ravnopravni članovi društva.

Forum mladih zalaže se za adekvatnu naknadu za nezaposlene koja će im omogućiti dostojan životan standard za vrijeme nezaposlenosti. Isto tako, zalažemo se za adekvatnu naknadu onima osobama koje su trajno ili privremeno nezaposlene tako i onima koje su nezaposlene protiv svoje volje.

Forum mladih zalaže se za aktivnu socijalnu politiku zapošljavanja putem ulaganja u nezaposlene mlade. To je promjena koncepta socijalne politike od welfare-a do workfare-a na način da svaka osoba koja prima naknadu za nezaposlenost može putem volontiranja, javnih radnih akcija i sl. uključiti se u „radni“ život te za svoju aktivnost ima pravo dobiti plaćeno dodatno usavršavanje, prekvalifikaciju, razne tečajeve koji će je učiniti konkurentnijom na tržištu rada.

Forum mladih podržava aktivno uključivanje hrvatskih branitelja/braniteljica u život zajednice, programe zapošljavanja i poticanja samozapošljavanja te pružanje savjetodavne i medicinske pomoći oboljelima od PTSP-a.

Kao Mladi smatramo nužnim da sustav socijalne skrbi brine o starijim i nemoćnim članovima i članicama društva i da im osigura primjerenu skrb i dostojanstvenu starost.

Iblerov trg 9, Zagreb
Tel: 01/46 12 087, 01/45 52 534
Fax: 01/46 12 087
web: <http://www.fmsdp.org>
e-mail: forum.mladih@fmsdp.org

2.7. Kultura

Kultura je način življenja, činitelj i izraz napretka i kreativna snaga. Zato se mi, kao mladi socijaldemokrati i socijaldemokratkinje, zalažemo za osposobljavanje što većeg broja ljudi, osobito mladih, za uzimanje udjela u kulturi današnjice te jednako i tolerantno unapređivanje različitih oblika stvaralaštva. To nije moguće ostvariti bez demokratizacije kulture koja je usmjerena ka pravima na suodlučivanje svih kulturnih djelatnika, te bez kulturne demokracije koja osigurava prostor za kulturno zadovoljenje različitih društvenih grupa i u različitim društvenim područjima.

Svatko ima pravo na kulturu i pravo uživanja i razvijanja kulturnog identiteta. Forum mladih zalaže se za dostupnost kulturnih dobara svima, veću participaciju mladih u kulturnom životu i kreiranju kulturne politike na svim razinama, dostupnost uvjeta za rad poput prostorija, telekomunikacijskih i drugih uvjeta, veće mogućnosti stipendiranja mladih umjetnika i umjetnica, pružanje potpore samoukim mladim umjetnicima/umjetnicama, maksimalnu zaštitu kulturne baštine, te društvenu brigu o kulturnim institucijama od nacionalnog i svjetskog značaja, razmjene mladih i multilateralne kontakte među mladima, pružanje mogućnosti i uvjeta mladima u iskazivanju i vježbanju kreativnih sposobnosti, projekte s ciljem obučavanja i kulturnog izričaja mladih na polju glazbe, medija i umjetnosti. Poseban naglasak treba staviti na razvoj urbane kulture kao nosioca kulturnog razvitka i napredka u modernome društvu.

2.8. Sport

Zalažemo se za veća ulaganja u amaterski sport i rekreaciju, izgradnju sportskih igrališta, plivališta i dvorana, te širenje svijesti o važnosti zdravlja, zdravog pogleda na život i zdravog načina života. Posebno nam je važno uključivanje mladih sa smetnjama u razvoju u sportski život i društvo.

Uz nastavu tjelesne i zdravstvene kulture djece i mladih tijekom osnovnog, srednjeg i visokoškolskog obrazovanja, smatramo da treba poticati aktivno kontinuirano bavljenje sportskim aktivnostima od najranije dobi, baziranjem na mlađe kategorije, organiziranim stručnim radom i sustavom natjecanja. Također, zalažemo se i za poticanje ulaganja u popularizaciju i razvoj manje atraktivnih sportskih aktivnosti.

Forum mladih zalaže se za privatizaciju profesionalnih sportskih klubova po uzoru na europske standarde jer smatramo da je to jedini način da se odvoje amaterski i profesionalni sport. Klubovi bi tada sami snosili financijsku odgovornost za svoje uspjehe i neuspjehe, a novac poreznih obveznika/obveznica koristio bi se u svrhu promicanja amaterskog sporta.

Iblerov trg 9, Zagreb
Tel: 01/46 12 087, 01/45 52 534
Fax: 01/46 12 087
web: <http://www.fmsdp.org>
e-mail: forum.mladih@fmsdp.org

3. HRVATSKA - PROSPERITETNA EUROPSKA ZEMLJA

3.1. Državna uprava, lokalna i područna (regionalna) samouprava

Shvaćajući važnost stručne, sposobne i poštene državne uprave Forum mladih zalagat će se za malu, učinkovitu i transparentnu državnu upravu sa dobro plaćenim i odgovornim službenicima/službenicama, a protiv korupcije, nekompetentnosti i nestručnosti. Smatramo da svaki državni službenik/službenica mora biti na usluzi građanima i građankama i niti u jednom trenutku ne smije zaboraviti da ga/ju oni plaćaju. Forum mladih borit će se protiv privilegija i protiv birokratskog načina razmišljanja na svim razinama, potičući u svakom trenutku odgovornost i rad.

Reformirana i moderna državna uprava morat će biti sposobna obaviti tri važna zadatka: ravnopravno sudjelovati u administrativnom djelovanju u okviru institucija Europske Unije, istodobno pokazati osnaženu sposobnost predlaganja i provedbe zakonodavnih rješenja i upravnih postupaka na nacionalnoj razini te napokon zakonito, otvoreno i pravovremeno komunicirati s korisnicima/korisnicama administrativnih usluga.

U Republici Hrvatskoj ustrojeno je 20 županija, 125 gradova, 429 općina i Grad Zagreb koji ima poseban status grada i županije. Bruto domaći proizvod po hrvatskim županijama, prema izračunima stručnjaka, ali i prema službenim podacima DSZ-a iskazanim prvi put za 2003. godinu ukazuju na dramatične razlike u regionalnoj gospodarskoj razvijenosti Hrvatske i tendenciju da se te razlike povećavaju na štetu slabije razvijenih i nerazvijenih hrvatskih regija, ubrajajući u slabije razvijene i nerazvijene hrvatske regije gotovo sve osim Grada Zagreba.

Odgovornost za neprihvatljive regionalne disproporcije u razvoju zemlje jest na državi i vlasti koja je vodi, kao najvećem i najodgovornijem poslodavcu jer se kroz proračun ili putem državnih poduzeća upravlja s više od 50 posto bruto proizvoda Hrvatske. Od svojih regija država ubire više prihoda nego što se rasporedom tih prihoda ostavlja lokalnoj i regionalnoj samoupravi.

Povećanjem ovlasti regija i gradova povećala bi se i motiviranost građana/građanki da sudjeluju u kreiranju i provođenju lokalne i regionalne politike, pa tako i stvarni javni nadzor nad donošenjem i provođenjem javnih odluka. Decentralizacija sadrži snažnu notu daljnje demokratizacije i liberalizacije. Ona nije samo pitanje odnosa između raznih razina vlasti unutar države nego prvenstveno sredstvo demokratizacije i mobilizacije kreativnih snaga društva. Potrebno je nastojati da sustignemo razvijene zemlje EU koje 20 do 25 posto svojih javnih financija raspodjeljuju na regionalne i lokalne zajednice.

Iblerov trg 9, Zagreb
Tel: 01/46 12 087, 01/45 52 534
Fax: 01/46 12 087
web: <http://www.fmsdp.org>
e-mail: forum.mladih@fmsdp.org

3.2. Pravosuđe

Hrvatsko pravosuđe ne ispunjava funkciju brzog, zakonitog i pravičnog rješavanja sporova među građanima/građankama i pravnim osobama te zadaću progona i kažnjavanja kriminaliteta. Neefikasnost pravosuđa, koja kod građana/građanki izaziva osjećaj nemoći, straha i nepovjerenja, odlučno utječe na njihova prava i slobode, kao i na razvoj gospodarstva. Hrvatski pravosudni sustav je glomazan i nefunkcionalan. Danas je Hrvatska zemlja s ponajviše sudova i sudaca u Europi, ali i zemlja s ponajviše neriješenih predmeta. Mnogi od oko milijun i pol neriješenih predmeta stariji su od deset, dvadeset pa i trideset godina.

Forum mladih svjestan je da samo uređena i pravna država, u kojoj se poštuju zakoni, a oni koji ih ne poštuju bivaju, na temelju nepristranog pravnog postupka, kažnjeni, može osigurati stabilnu i sigurnu budućnost našoj generaciji, kao i generacijama koje dolaze i daleko iza nas. Zbog toga smo u svakom trenutku spremni pomoći onim snagama u društvu koje se zalažu za funkcioniranje pravne države, uspostavu pravne sigurnosti i vladavinu prava, te za učinkovito i nezavisno pravosuđe. Pod time mislimo na povećanje učinkovitosti rada sudova, smanjenje broja neriješenih predmeta i predmeta u zastari, skraćivanje rokova donošenja, a naročito izvršenja sudskih odluka. Potrebno je najveći naglasak staviti na procesuiranje gospodarskog kriminala i kriminala u pretvorbi.

Forum mladih prepoznaje korupciju kao bolest modernoga društva i zalaže se za uvođenje snažnih mjera za borbu protiv korupcije. Društvo u kojem je korupcija postala način života nikada ne može napredovati optimalnom brzinom te bi borba protiv korupcije danas u Hrvatskoj trebala biti jedan od prioriteta.

Pravda mora biti dostupna građanima/građankama. Pravda mora biti dostupna svakome, neovisno o njegovom imovinskom stanju. Posebno u brojnim slučajevima kršenja prava radnika/radnica, pravda je prespora i preskupa. Zalažemo se za proširenje prava na besplatnu pravnu pomoć siromašnima. Pravda mora biti brza. Suđenje u razumnom roku ustavno je pravo građana/građanki. Treba osigurati kadrovske, zakonske i tehničke uvjete da građani/građanke više ne čekaju desetljeće i više na sudske odluke. Presude koje se odnose na posebno ugrožene kategorije građana/građanki, uključivši djecu, treba donositi u primjerenom roku.

Svjesni važnosti Domovinskog rata i žrtava koje su građani i građanke RH podnijeli, Forum mladih podupire snage u društvu koje se zalažu za suradnju Republike Hrvatske s Međunarodnim kaznenim sudom u Haagu i poštivanje međunarodno preuzetih obveza. Zalažemo se da Republika Hrvatska sama

Iblerov trg 9, Zagreb
Tel: 01/46 12 087, 01/45 52 534
Fax: 01/46 12 087
web: <http://www.fmsdp.org>
e-mail: forum.mladih@fmsdp.org

pokreće i završava postupke protiv počinitelja/počiniteljica ratnih zločina u Hrvatskoj.

3.3. Radnička prava

Nema takvog prosperiteta, ni socijalnog ni gospodarskog, koji bi se zasnivao na obezvrjeđivanju rada. Čovjek proizvodi robe, ali sam čovjek nije roba. Mi jesmo za tržišnu ekonomiju, ali nismo za tržišno društvo. Vjerujemo u pošteni plaću za pošten rad. Danas, nasuprot tome, mnogi poslodavci/poslodavke prijavljuju zaposlene na takozvani minimalac, isplaćujući im dio dohotka na crno, čime izravno zakidaju financiranje javnih usluga ali, što je još gore, i buduće mirovine svojih zaposlenika/zaposlenica. Kod nas su zasad zakonom propisani samo minimalni doprinosi, ali ne i minimalne plaće, što neki poslodavci/poslodavke iskorištavaju tako da radnike/radnice plaćaju još manje. Zalažemo se za uvođenje obveze poslodavacu da isplaćuju minimalnu plaću i ukidanje lažne prijave "na minimalac".

Svi su pozvani svojim sposobnostima doprinositi radu i stvaralaštvu. Samo pluralno i solidarno društvo može ostvariti komplementarni razvitak, a samo je takav razvitak za sve. Protivimo se bilo kojoj diskriminaciji na osnovi spola i roda, dobi, nacionalnosti, svjetonazorskog ili bilo kojeg drugog izbora. Sigurnost radnika treba biti zaštićena kvalitetnim zakonima, brzim i djelotvornim pravosuđem, neovisnom inspekcijom rada, sindikatima koji podržavaju radnike i radnicima koji podržavaju sindikate. Nitko ne voli kažnjavanje, ali oni koji kažnjavaju druge kršenjem njihovih prava i sami moraju biti kažnjeni.

Forum mladih zalaže se za socijalnu odgovornost poslodavaca/poslodavki (kompanija, radnih organizacija) u vidu ulaganja djela svoga profita u zaposlenike/zaposlenice, okolinu i neprofitne organizacije. Za takve odgovorne poslodavce/poslodavke tražimo stimulativne porezne olakšice.

Sudjelovanje radnika i radnica u upravljanju tvrtkama u kojima rade oblik je suvremenog partnerstva rada i kapitala koji jamči pravičnost uzajamnih odnosa, socijalni dijalog, sigurnost rada i motivaciju za rad. Takva participacija jača solidarnost i zajedništvo samih tvrtki. Forum mladih se zalaže za nove forme radničke participacije i njihovo ozakonjenje. Usklađenost obiteljskog i profesionalnog života dio je socijaldemokratskog pristupa radu.

Forum mladih prepoznaje volontiranje kao oblik rada koji iznimno doprinosi zajednici. Iz tog se razloga zalažemo da se volontiranje u Hrvatskoj, po uzoru na zemlje EU, počne priznavati u radni staž te da se volonterima i volonterkama na taj način prizna njihova bitna uloga u društvu.

Iblerov trg 9, Zagreb
Tel: 01/46 12 087, 01/45 52 534
Fax: 01/46 12 087
web: <http://www.fmsdp.org>
e-mail: forum.mladih@fmsdp.org

4. GOSPODARSKI RAST – UVJET ZA BOLJI ŽIVOT

Bez visokog gospodarskog rasta nema društvenog razvitka, nema sigurnosti pojedinca/pojedinke, pa ni same države. U našim prilikama koje karakterizira usporavanje gospodarskog rasta i nezaposlenosti, neefikasnosti investicija i porast nelikvidnosti, samo visoke stope gospodarskog rasta mogu stvoriti uvjet za razvoj koji omogućuje sigurnost sadašnjim i osigurava budućnost novim generacijama.

Povećanjem domaće proizvodnje, ubrzanim razvojem energetskog sektora, razvojem transporta, korištenjem i učinkovitom zaštitom vlastitih, posebice prirodnih resursa i potencijala moguće je i nužno ostvariti visoke stope gospodarskog rasta. Hrvatska je kao potpisnica Kyoto protokola nužna voditi brigu o održivom razvoju. Briga za očuvanje okoliša, biološke raznovrsnosti te zdravlja ljudi mora uvijek biti važan čimbenik u procesima odlučivanja o gospodarskom razvoju.

Forum mladih smatra da ekonomska politika treba osigurati ekonomsku stabilnost odnosno uvjete u kojima će uz nisku inflaciju cijene i drugi ekonomski parametri biti stabilni. Ekonomska politika treba osigurati kontinuirani gospodarski rast, povećanje proizvodnje i ubrzano zapošljavanje.

Jedna od osnovica jačanja gospodarskog rasta je i poticanje poduzetništva mladih. Kao Nosioči novih, kreativnih ideja, a ograničeni materijalnim mogućnostima, mladi nemaju odgovarajuću podlogu za ostvarivanje svojih ideja i vizija. Trenutno ne postoji snažna i sustavna potpora poduzetničkim aktivnostima mladih. Država mora osigurati potpore novim idejama, a kroz povoljne kreditne linije, subvencije i izvanproračunske fondove omogućiti mladim poduzetnicima/poduzetnicama što lakšu realizaciju njihovih ideja. Forum mladih zalaže se za sustavnu državnu potporu mladim poduzetnicima/poduzetnicama, kao i za jačanje poduzetništva kroz učeničke i studentske zadruge.

Napredak i preporod hrvatskog sela služe jačanju gospodarstva te stvaranju identiteta Hrvatske. Boravak i rad mladog čovjeka na selu nije puko bavljenje poljoprivredom, već je to svojevrsan način života. Aktivna populacijska politika udružena sa državnim potporama za bavljenje ratarstvom, stočarstvom i ostalim djelatnostima kao i jačanje obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava jamac su razvoja hrvatskog sela i ostanka mladih ljudi na selu. Državne službe moraju biti jednako dostupne svima, a razvoj komunalne infrastrukture putem jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kao i materijalne subvencije mladom čovjeku temelj su stvaranja autohtonih hrvatskih proizvoda, naročito prehrambenih.

Zalažemo se za socijalno-tržišno gospodarstvo gdje država osigurava jednake uvjete poslovanja za sve subjekte, brana je stvaranju monopola i monopolskom udruživanju te osigurava prava radnika i punu zaštitu potrošača."

Iblerov trg 9, Zagreb
Tel: 01/46 12 087, 01/45 52 534
Fax: 01/46 12 087
web: <http://www.fmsdp.org>
e-mail: forum.mladih@fmsdp.org

Stvarajući pretpostavke za brzi gospodarski rast Forum mladih smatra da javna potrošnja mora biti manja i omogućiti smanjenje ukupnog poreznog opterećenja. Osobna potrošnja treba rasti sukladno povećanju zaposlenosti i jačanju platežne moći pojedinca/pojedinke.

Forum mladih smatra da investiranje u rad i poduzetništvo moraju biti stimulirani smanjenjem porezne presije i usmjeravanjem novca u razvoj kroz izvanproračunske fondove. Prilikom poticanja investitora država mora voditi računa o ravnomjernom regionalnom razvoju svih dijelova Hrvatske.

Forum mladih smatra da cilj gospodarske politike moraju biti uvjeti za ostvarivanje gospodarskog razvoja, povećanje proizvodnje i zaposlenosti. Hrvatska danas, kako bi bila konkurentna na evropskom i svjetskom tržištu, mora izvršiti tehnološko, proizvodno, tržišno, poslovno i vlasničko restrukturiranje proizvodnje.

Hrvatska mora u narednome razdoblju omogućiti gospodarske reforme koje će osigurati stvaranje modernoga otvorenog gospodarstva integriranog u Evropu.

Forum mladih gospodarski razvoj Hrvatske vidi u sastavu Europske unije. Gospodarske prilagodbe preduvjet su integraciji Hrvatske u društvo europskih naroda koji su svoju budućnost odlučili stvarati zajedničkim naporima.

5. HRVATSKA I SVIJET

4.1. Europa u Hrvatskoj – Hrvatska u Europi

Aktivna i uspješna vanjska politika sastavni je dio sigurnosti države, očuvanja njenog nacionalnog identiteta i sigurnosti njenih građana i građanki. Aktivna politika ne znači ući u Europu i tu stati kao posljednji, iza zaključanih europskih vrata. Svatko može u nečemu biti prvi. I Hrvatska mora biti prva u onome u čemu može, da bi bila europska. Ona to može biti po aktivnoj političkoj ulozi u svom okruženju u regiji, po svom istodobno srednjeeuropskom i mediteranskom karakteru, po svom povijesnom nasljeđu na razmeđu različitih kultura koje poznaje, a napose po svojim vrijednostima, povijesnoj baštini i ljudskim potencijalima.

Jačanje vanjskog demokratskog ugleda zemlje izgradnjom demokracije u njoj samoj, povezivanjem vlastitih i drugih demokratskih snaga te mirovna uloga u regiji, unaprjeđivanje gospodarskih, kulturnih i drugih odnosa sa susjednim i drugim zemljama, to su temelji na kojima se danas gradi samostalnost i sigurnost. Samostalnost danas znači sposobnost za uključenost, a ne izolaciju. Hrvatska vanjskopolitička orijentacija ne smije biti jednostrana, naš geopolitički položaj omogućuje višestruka partnerstva – mediteranska, podunavska, balkanska, srednjeeuropska.

Iblerov trg 9, Zagreb
Tel: 01/46 12 087, 01/45 52 534
Fax: 01/46 12 087
web: <http://www.fmsdp.org>
e-mail: forum.mladih@fmsdp.org

Za ovakvu vanjsku politiku potrebno je osposobiti državne službe i diplomaciju, posebno osigurati mogućnost da se mladi školuju i osposobljavaju na vanjskim i domaćim sveučilištima i specijaliziranim ustanovama za preuzimanje vođenja državnih poslova u međunarodnim odnosima. U tome Hrvatska zaostaje, i to želimo bitno promijeniti.

Mi jesmo za članstvo u svim relevantnim integracijama Europe i svijeta, ali nismo za članstvo u bilo kojoj organizaciji i integraciji koja bi od nas tražila odricanje od prava odlučivanja o vlastitim nacionalnim interesima. Mi smo za takvo članstvo koje omogućuje ravnopravno sudjelovanje u odlučivanju o svim interesima te aktivno formuliranje i ostvarivanje vlastitih interesa.

Vidimo Hrvatsku kao partnera koji ima ravnopravan i razmjern utjecaj u institucijama Unije. Hrvatska će u Europskoj Uniji očuvati svoj suverenitet, identitet, tradiciju, kulturu i jezik. Ako građani i građanke žele da Hrvatska uđe u članstvo EU potpuno pripremljena, ako želi socijalno osjetljivu i poštenu Hrvatsku u istoj takvoj Europi, ako žele osobno sudjelovati u velikom poslu izgrađivanja europske Hrvatske, onda za njih nema dileme – sve to im može osigurati samo socijaldemokracija, ona u Hrvatskoj i ona u Europi.

4.2. Forum mladih na međunarodnom planu

Znatan dio aktivnosti Foruma mladih odnosi se na međunarodnu suradnju te sudjelovanje na međunarodnim događanjima. Forum mladih petnaest godina prisutan je u međunarodnim aktivnostima (naročito onima koje organiziraju krovne organizacije mladih socijaldemokrata i socijaldemokratkinja u svijetu - IUSY i ECOSY), a prisutnost u istima potrebno je intenzivirati.

Forum mladih punopravni je član IUSY-ja i ECOSY-ja s kojima daljnju suradnju mora razvijati u vidu participacije u aktivnostima obiju organizacija, te u organizaciji raznih međunarodnih sastanaka, seminara i susreta.

Razvijanje bilateralnih odnosa, ne samo sa susjednim organizacijama nego i sa socijaldemokratskim organizacijama iz zemalja Europske Unije i iz zemalja s kojima sudjelujemo u regionalnoj suradnji, prioritet je međunarodnog djelovanja Foruma mladih i u smislu sudjelovanja na međunarodnim događanjima i u organizaciji istih.

4.3. Odnosi sa susjednim organizacijama

S obzirom da je razvijanje dobrosusjedskih odnosa jedna od temeljnih civilizacijskih vrijednosti i preduvjet za razvoj jedne društvene zajednice Forum mladih dobre odnose sa susjednim organizacijama prihvaća kao jednu od najvažnijih zadaća svoje međunarodne suradnje.

Iblerov trg 9, Zagreb
Tel: 01/46 12 087, 01/45 52 534
Fax: 01/46 12 087
web: <http://www.fmsdp.org>
e-mail: forum.mladih@fmsdp.org

Kroz suradnju i zajednički rad imamo priliku poboljšati ne samo međusobne odnose nego i svoju poziciju unutar krovnih organizacija kojih smo članice. Zemljopisni položaj RH između zemalja koje su članice Europske Unije, te zemalja u tranziciji, daje nam priliku da iz međusobne suradnje mnogo naučimo iz iskustava naših susjeda i samim tim budemo spremniji za prepreke na koje ćemo nailaziti na putu u Europsku Uniju.

Poseban naglasak treba staviti na suradnju među lokalnim organizacijama kao temeljnim ograncima i nositeljima većine aktivnosti.

Odnose sa susjednim organizacijama treba jačati kroz bilateralnu suradnju s organizacijama iz susjednih zemalja, stalne razmjene članica/članova, a samim tim i iskustava, poticanje suradnje lokalnih organizacija, posebno iz «gradova – prijatelja», te zajedničke projekte.

Iblerov trg 9, Zagreb
Tel: 01/46 12 087, 01/45 52 534
Fax: 01/46 12 087
web: <http://www.fmsdp.org>
e-mail: forum.mladih@fmsdp.org

SEPARAT PROGRAMA FORUMA MLADIH SDP-a HRVATSKE

PREDGOVOR

Istraživanja pokazuju da su mladima pitanje zapošljivosti i rješavanja stambenog prostora daleko najvažnija, a rješavanje ovih dvaju pitanja vide kao preduvjet normalnog življenja. Što se stope nezaposlenosti mladih tiče, ona je u Hrvatskoj izuzetno visoka te iznosi 32% od ukupnog broja nezaposlenih što je u usporedbi s prosjekom zemalja EU dvostruko više od prosjeka. Tako visoka stopa nezaposlenosti među mladima nosi brojne rizike, kako za gospodarstvo, tako i za društvo u širem smislu. Isključivanje mladih iz tržišta rada dramatično doprinosi širenju društveno rizičnih oblika ponašanja (maloljetnička delinkvencija, kriminal, ovisnosti...), izravno povećava rizik od siromaštva, nepovoljno djeluje na mobilnost mladih, povećava nedostupnost obrazovanja, povećava pritisak na sustav socijalne zaštite, smanjuje ukupnu fleksibilnost radno sposobnog stanovništva i ukupno doprinosi dugoročnom propadanju ljudskog kapitala.

Istovremeno, mladi ljudi su u većini suočeni s nemogućnošću autonomnog rješavanja stambenog pitanja. Većina mladih nije u mogućnosti samostalno kupiti stan niti vjeruju da će u bližoj budućnosti biti u prilici riješiti problem stambenog pitanja. Uzrok tome je da u RH ne postoji cjelovita stambena politika, a stanogradnja se provodi stihijski te uglavnom na inicijativu privatnog kapitala. Također, ne postoje kategorije javnih najamnih stanova niti sustavne izgradnje socijalnih stanova dok postojeći stambeni programi nisu dostupni mlađoj populaciji zbog visokih učešća za stambene kredite.

Većina pitanja koja su mladima od egzistencijalne važnosti, a to su prvenstveno pitanja zapošljavanja, obrazovanja i rješavanja stambenog pitanja, nerješiva su bez šireg društvenog i institucionalnog shvaćanja i aktivnog sudjelovanja. Upravo iz tog razloga, a shvaćajući važnost rješavanja pitanja i problema koji muče mlade ljude, u Republici Hrvatskoj 2001. godine pokrenuti su procesi za stvaranje nacionalne strategije za mlade – zakonodavnog okvira za instrumente sudjelovanja mladih u procesu donošenja odluka na nacionalnoj i na lokalnim razinama. U stvaranje ovog dokumenta, čijom se provedbom trebala zadovoljiti većina prioritarnih potreba mladih u Hrvatskoj, bio je uključen veliki broj mladih ljudi kao i udruga mladih i za mlade. Dokument, naziva Nacionalni program djelovanja za mlade (NPDM), je 2002. godine jednoglasno usvojen u Saboru te se, uz veće ili manje poteškoće i zastoje, krenulo u njegovu operacionalizaciju i realizaciju mjera iz programa. Državni Zavod za zaštitu

Iblerov trg 9, Zagreb
Tel: 01/46 12 087, 01/45 52 534
Fax: 01/46 12 087
web: <http://www.fmsdp.org>
e-mail: forum.mladih@fmsdp.org

obitelji, materinstva i mladih (DZOMM) određen je kao nositelj provedbe NPDM-a i koordinativno tijelo za koordinaciju provedbe mjera između ministarstava i drugih tijela državne uprave. Promjenom vlasti u Hrvatskoj 2003. godine dolazi do naglog zastoja u provođenju nacionalne politike prema mladima, ukida se DZOMM, a mladi su uklopljeni na razinu odsjeka za djecu i mlade unutar odjela za obitelj u Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti (MOBMS). Naredne tri godine ne postoje gotovo nikakve aktivnosti provođenja NPDM-a od strane državne vlasti i ministarstva uz iznimku pojedinih lokalnih aktivnosti gdje su na inicijativu Foruma mladih SDP-a i udruga mladih doneseni Lokalni programi djelovanja za mlade u nekoliko gradova i županija. Tek krajem 2005. donešen je Operativni plan za provedbu NPDM-a koji se i dalje ne provodi niti su za njegovo provođenje osigurana dostatna proračunska sredstva.

1. ZAPOŠLJAVANJE MLADIH

U Hrvatskoj je s 28.02.2007. bilo 96.749 nezaposlenih osoba mlađih od 30 godina ili 1000 više u odnosu na isto razdoblje prošle godine, od čega je oko 62% žena. Mladi čine više od 32% svih nezaposlenih u Hrvatskoj, bez tendencije smanjivanja.

Kasni ulazak na tržište rada odgađa stjecanje iskustva, znanja i vještina te na taj način doprinosi ionako nepovoljnoj kvalitativnoj strukturi radne snage, što dugoročno nepovoljno djeluje na konkurentnost gospodarstva u cjelini. Od mladih ljudi koji se obrazuju 75% završava strukovne škole, što dodatno doprinosi obrazovnoj strukturi koja u znatnoj mjeri ne odgovara trendovima i potrebama tržišta. Mogućnosti za dodatno obrazovanje nezaposlenih mladih i nisko-kvalificirane mlade radne populacije bitno su ograničene, pa mladi često snose rizik od trajnog ostanka na loše plaćenim poslovima kao životnoj slijepoj ulici. Uzrok problema značajnim dijelom je i nedovoljna povezanost obrazovnog sustava sa potrebama i trendovima na tržištu rada. Primjerice, postoji suficit određenih zanimanja s jedne i deficit nekih drugih zanimanja s druge strane.

Sustav neformalnog obrazovanja neuređen je, a efikasan okvir za njegovo adekvatno i konzistentno akreditiranje i vrednovanje ne postoji. Bitan problem nezaposlenih mladih je nedostatak radnog iskustva, što je jedan od glavnih razloga zbog kojeg su poslodavci neskloni zapošljavanju mladih, osobito žena. S druge strane, volonterski rad društveno je posve marginaliziran, prvenstveno zato što okvir za njegovo formalno priznavanje i vrednovanje još uvijek nije uspostavljen. Obrazovni sustav posve je nesklon poticanju poduzetničkog duha te društvenih znanja i vještina. Osim što im se kroz formalni obrazovni sustav ne daje dovoljno informacija i znanja, mlade se nedovoljno potiče na pokretanje civilnih i privatnih inicijativa. Logistička mreža institucija i poticajnih mjera

Iblerov trg 9, Zagreb
Tel: 01/46 12 087, 01/45 52 534
Fax: 01/46 12 087
web: <http://www.fmsdp.org>
e-mail: forum.mladih@fmsdp.org

namijenjena mladim poduzetnicima neefikasna je i slabo razvijena, a poduzetnicima-početnicima kapital je posebno teško dostupan.

- *Sve navedeno je nemoguće riješiti bez osmišljenog i sustavnog pristupa. Stoga je naš glavni i strateški cilj značajno povećanje zaposlenosti i vrednovanja rada mladih kao šansa za konkurentnu i razvijenu Hrvatsku.*

Forum mladih drži da su sljedeće pretpostavke nužan uvjet za kvalitetniji položaj mladih na tržištu rada:

- razvoj gospodarstva u cjelini,
  - adekvatna potpora reformiranog obrazovnog sustava koji će i povećati fleksibilnost radno sposobne populacije,
  - poticanje privatnog sektora korištenjem poluga porezne stimulacije i destimulacije, te adekvatna suradnja istog na temelju načela društvene odgovornosti,
  - prilagodljivost mjera specifičnostima pojedinih regija Hrvatske i uključivanjem jedinica lokalne samouprave u njihovu provedbu,
  - paralelno rješavanje problema iz domene stanovanja,
  - međusobna kompatibilnost mjera i poticaja,
- *Omogućiti mladima koji se školuju obrazovanje za rad, a ne za burzu! OBRAZOVANJE ZA RAD!*

Zbog nužnosti praćenja i predviđanja potreba tržišta rada zalagat ćemo se za izradu „Employment“ registar (ER) koji će sadržavati: registar radnih potreba (EU standard „Learning outcome“), posebno registar potreba za radnom snagom državnih institucija, lokalne samouprave i tvrtki u njihovu vlasništvu, registar zanimanja, registar akreditiranih neformalnih programa, registar trenera i predavača neformalnih programa. Za provedbu ovog cilja treba uključiti javni, civilni i privatni sektor.

Forum mladih predlaže prilagodbu obrazovnog sustava potrebama i trendovima tržišta rada: koristeći ER, definirajući upisne kvote za pojedina zanimanja, prilagodbom obrazovnog programa potrebama tržišta zajedničkom akcijom javnog i privatnog sektora (uz stalno uvođenje novih znanja, vještina i alata kao uvjet konkurentnosti), kontrolom provedbe propisane stručne prakse za strukovne škole

Cilj nam je povećat djelokrug rada Agencije za vanjsko vrednovanje obrazovanja i Agencije za obrazovanje odraslih putem: akreditiranja trenera/trenerica i predavača/predavačica neformalnih programa, akreditiranja obrazovnih programa izvan neformalnog sustava obrazovanja, priznavanjem

Iblerov trg 9, Zagreb
Tel: 01/46 12 087, 01/45 52 534
Fax: 01/46 12 087
web: <http://www.fmsdp.org>
e-mail: forum.mladih@fmsdp.org

kompetencije stečene volonterskim radom (u akreditiranim privatnim i civilnim subjektima) te usklađivanje sa EQF (European Qualification Framework).

Forum mladih tražit će uvođenje poticaja za poslodavce/poslodavke koji/e mladim zaposlenicima/zaposlenicama omogućće stjecanje dodatnih kvalifikacija uz rad. Tečajevi, kvalifikacije, ili bilo koji drugi način stjecanja novih akreditiranih znanja i vještina ulazi u knjigovodstvenom smislu kao čisti rashod za tvrtku. Na taj način omogućit ćemo „novu klimu“ ulaganja u „Ljudski kapital“.

Smatramo da svima dostupni on-line registar mirovinskih i zdravstvenih osiguranika osigurava: transparentnost sustava, kontrola poslodavaca od strane zaposlenika te ostvarivanje prava zaposlenika.

Poticat ćemo civilne inicijative zagovaranja *prava zaposlenih mladih osoba*, poticat ćemo programe i projekte koji za cilj imaju istraživanje *problema zapošljavanja mladih* poticat ćemo programe i projekte koji za cilj imaju *istraživanje i predviđanje potreba tržišta rada*

Dostupnost ER - registra potreba za radnom snagom državnih institucija, lokalne samouprave i tvrtki u njihovu vlasništvu osigurat će pomak prema transparentnom i poštenom zapošljavanju u javnom sektoru.

Predlažemo uspostavu pravnog okvira za volontiranje i vrednovanje volontiranja u državnim institucijama, lokalnoj samoupravi i tvrtkama u njihovu vlasništvu, te akreditiranim udrugama i ustanovama kao poticaja nezaposlenim mladima za stjecanje radnog iskustva koji bi služio i kao pogodnost pri zapošljavanju.

- *Omogućiti mladima značajno veće zapošljavanje, te stimulirat poduzetničku klimu*
POSALO MLADIMA!

Forum mladih zalaže se za osiguranje poticaja poslodavcima/poslodavkama za zapošljavanje mladih osoba bez radnog iskustva i to: subvencioniranjem davanja, umanjivanjem porezne stope poreza na dohodak za određeni period rada, uz propisivanje minimalnog trajanja radnog odnosa.

Bitnim smatramo uspostavu 2 x 4 < 1 x 8 princip kojim bi se omogućio rad na pola radnog vremena bez viška troškova za poslodavca. To je mjera koja će omogućiti onima koji iz bilo kojeg razloga ne žele ili ne mogu raditi 8 sati da rade manje, što će u konačnici dovesti do smanjenja broja nezaposlenih, a posebno će biti potpora mladim majkama i obiteljskoj politici te obrazovanju i stjecanju novih znanja i vještina uz rad.

Osobitu važnost pridajemo stvaranju modela *Natječaja za najbolje poduzetničke projekte mladih* temeljene na stvaranju intelektualnog vlasništva u suradnji s tehnološkim institutima i udrugama inovatora. Inicirat ćemo pokretanje

Iblerov trg 9, Zagreb
Tel: 01/46 12 087, 01/45 52 534
Fax: 01/46 12 087
web: <http://www.fmsdp.org>
e-mail: forum.mladih@fmsdp.org

lokalnih VC fondova (*eng.* Venture Capital; poduzetnički kapital) za poduzetničke projekte temeljene na stvaranju intelektualnog vlasništva. Poticat ćemo poduzetničku klimu na visokoškolskim ustanovama i transfera tehnologija kroz sustav natječaja za najbolje poduzetničke projekte.

Posebno valja voditi računa o mogućnostima zapošljavanja mladih s posebnim potrebama.

2. STAMBENA POLITIKA

Stambena politika osjetljiv je segment državne politike. Stanovanje općenito, a izgradnja stanova posebno, predstavlja jednu od najvažnijih komponenti socijalnog i gospodarskog razvitka nekog društva, organizacije i uređenja prostora te podizanja životnog standarda stanovništva. Problem pronalaženja prvog adekvatnog stambenog prostora značajno utječe na fenomen „produljenog djetinjstva“ što utječe na produljenje razdoblja odrastanja pa danas mlade definiramo kao osobe od 16 do 29 godina. Vladin instrument stambene politike od 2001. g. je program društveno poticane stanogradnje. Ovaj program nije uspio u značajnoj mjeri odgovoriti na stambene potrebe mlađe populacije prvenstveno iz razloga što smanjena kreditna sposobnost mladih obitelji ove stanove ne čini dovoljno pristupačnima, a osim kupnje stana ne razvija i druge modele stambenog zbrinjavanja poput dostupnog najma ili stambenog zbrinjavanja socijalno ugroženih obitelji.

- *Svim mladima omogućiti kupnju ili povoljni najam prvog stambenog prostora*

Uloga je Vlade u stambenoj politici osigurati opći okvir, a po načelu supsidijarnosti lokalna samouprava oblikuje stambene programe sukladno svojim potrebama.

Cilj nam je mladima omogućiti stambeno zbrinjavanje pristupačnim najmom ili kupnjom prvog stana. Forum mladih zalaže se za temeljitu procjenu stambenih potreba stanovništva s naglaskom na ravnomjerni razvoj Hrvatske te poticanje lokalne samouprave na dugoročna ulaganja u građevinska zemljišta – uvođenje instituta prvokupa.

Forum mladih smatra da treba potaknuti ciljanu stanogradnju kroz modele javno-privatnog i javno-građanskog partnerstva koji obuhvaća: gradnju socijalnih stanova, gradnja javnih najamnih stanova, gradnja stanova za kontrolirano tržište - kućanstvima bez stana uz subvencioniranu kamatu stambenih kredita, gradnju stanova za tržište - ostvarenu dobit preusmjeriti u realizaciju prethodna tri programa.

Iblerov trg 9, Zagreb
Tel: 01/46 12 087, 01/45 52 534
Fax: 01/46 12 087
web: <http://www.fmsdp.org>
e-mail: forum.mladih@fmsdp.org

Podržavamo sustav jamstava države i/ili lokalne samouprave kojim se povećava dostupnost stambenih kredita mladim obiteljima – krediti bez učešća.

3. AKTIVNO SUDJELOVANJE MLADIH U PROCESIMA ODLUČIVANJA

Pitanje aktivnog sudjelovanja mladih u procesima odlučivanja može se promatrati kroz dva glavna problema: nepovjerenje društvenog i političkog sustava prema mladima i nepovjerenje mladih prema društvenim i političkim institucijama.

Iako mladi u Hrvatskoj čine 22% biračkog tijela, njihova zastupljenost u tijelima državne i lokalne vlasti kranje je marginalna te oni danas čine jedva 6% političkih aktera ukupno na svim razinama. U dosadašnjem ustrojstvu državne uprave, ali i na lokalnim razinama, nisu adekvatno ili uopće nisu razvijene institucije niti upravna tijela nadležna za mlade, kao što je to primjer u većini europskih zemalja, čime je mladima u Hrvatskoj uskraćena financijska, kadrovska i organizacijska potpora za njihovo aktivnije sudjelovanje u društvenom i političkom životu.

U Hrvatskoj danas ne postoji sustavno vođenje politike za mlade, kako na državnoj razini tako niti u velikoj većini jedinica lokalne samouprave. Mjere koje su provedene ili su u procesu realizacije, obično su donesene stihijski, neplanski i bez koordinacije s mladima i udrugama mladih. S druge strane, za razliku od participacije mladih u političkim institucijama, postoji nešto veća uključenost mladih u udruge i organizacije. Najveći problem za djelovanje udruga mladih predstavljaju dostupnost adekvatnih prostora, loša ili nikakva komunikacija i suradnja s tijelima državne odnosno lokalnih vlasti te nedostatak kontinuirane financijske potpore što dovodi do nedovoljne javne prisutnosti i aktivnosti. U Hrvatskoj još uvijek ne postoji krovna organizaciju mladih (u RH najmanje 4 organizacije smatraju se krovnim organizacijama iako samo Mreža mladih Hrvatske (MMH) ima kapacitete i ostale potrebne preduvjete), ne postoji centralno mjesto za koordinaciju Youth in action programa Europske Unije te ne postoje ljudski i financijski kapaciteti za vođenje tog programa.

➤ Osnivanje Ureda za mlade

Forum mladih podupire osnivanje Ureda za mlade kao administrativnog i tehničkog tijela Savjeta za mlade. Djelokrug djelovanja Ureda za mlade biti će: praćenje provedbe NPDM-a, provođenje natječaja za udruge, klubove i saveze, davanje tehničke i administrativne podrške Savjetu za mlade, resursni centar za Makroregionalne i Info centre za mlade, održavanje komunikacije s udrugama, klubovima, savezima i centrima mladih.

Iblerov trg 9, Zagreb
Tel: 01/46 12 087, 01/45 52 534
Fax: 01/46 12 087
web: <http://www.fmsdp.org>
e-mail: forum.mladih@fmsdp.org

Zalažemo se za osnivanje Ureda za mlade, povećat ćemo djelokrug djelovanja i dati na značaju radu Savjeta za mlade kao savjetodavnom i stručnom tijelu pri Vladi RH. Djelokrug djelovanja Savjeta za mlade biti će: predlaganje radne skupine za donošenje novog NPDM-a (pošto je dosadašnji NPDM imao plan realizacije od pet godina), suradnja s ministarstvima u lociranju financijskih sredstava za projekte mladih, suradnja s Nacionalnom agencijom za mlade u donošenju programa rada u narednoj godini, a vezano za projekte u idućoj godini, predlaganje Vladi HR kriterija natječaja za udruge, klubove i saveze, pomoć i suradnja s klubovima i savezima mladih te poticanje i pomoć pri osnivanju Vijeća mladih

➤ *Osnivanje Nacionalne agencije za mlade*

Forum mladih zalaže se za osnivanje Nacionalnu agenciju za mlade pri Vladi RH radi sudjelovanja i iskorištavanja financijskih sredstava u programu YOUTH IN ACTION, decentraliziranih sredstava iz PHARE i IPA programa te sredstava Vijeća Europe (Council of Europe)

Nacionalna agencija za mlade (engl. National Youth Agency) imat će za cilj unaprijediti omladinski rad u smislu poticanja osobnog i društvenog razvoja mladih. Djelokrug rada agencije biti će: omogućavanje uporabe financijskih sredstava iz programa Europske Unije, podrška razvoju mladih osoba u specifičnim okruženjima, razvoj programa poticanja participacije mladih, zapošljavanja, edukacije i treninga, razmjene mladih, izrada i podrška razvoju *youth policyja*, promicanje aktivnog sudjelovanja mladih u društvu, razvoj omladinskog rada (youth work), provedba i analiza službenih dokumenata poput strategija za mlade, informiranje i umrežavanje putem svojih projekata, publiciranje priručnika i knjižica za razvoj sektora mladih.

Agencija će surađivati s Vladinim Uredom za mlade i Savjetom za mlade Vlade RH te s jedinicama lokalne samouprave na projektima koje one sufinanciraju.

➤ *Sustavno financiranje Lokalnih programa djelovanja za mlade*

Forum mladih će sugerirati jedinicama lokalne i regionalne/područne samouprave da u svojim godišnjim proračunima osiguraju sredstva tj. fiksnu stavku za financiranje provedbe mjera iz Lokalnih programa djelovanja za mlade. Na taj način osigurala bi se sredstva za rad lokalnih Savjeta za mlade i Vijeća mladih dok bi se sredstva za sufinanciranje programa i aktivnosti udruga mladih i za mlade dodjeljivala transparentno putem natječaja s jasnim kriterijima i kontrolom trošenja sredstava. Svim JLS-ovima koje programe nisu donijele, trošak donošenja programa financirat će se sredstvima iz državnog proračuna.

Iblerov trg 9, Zagreb
Tel: 01/46 12 087, 01/45 52 534
Fax: 01/46 12 087
web: <http://www.fmsdp.org>
e-mail: forum.mladih@fmsdp.org

- *Poticanje političkih stranaka na veću zastupljenost mladih u predstavničkim tijelima i pomlađivanje upravljačke razine društva*

Izmjenama i dopunama Zakona o političkim strankama potaknut ćemo veću zastupljenost mladih zastupnika u Hrvatskom saboru. Za svakog/svaku izabranog/izabranu zastupnika/zastupnicu mlađeg/mlađu od 30 godina političkim strankama pripast će i pravo na naknadu u visini od 10% iznosa predviđenog po svakom zastupniku/zastupnici. Također, preporučit ćemo jedinicama lokalne i regionalne/područne samouprave da istu praksu uvedu u svojim vijećima/skupštinama, a političkim strankama da povećaju udio mladih na izbornim listama.

4. CENTRI MLADIH

Problem kvalitetnog provođenja slobodnog vremena jedno je od ključnih pitanja kada je riječ o mladima. U okviru socijaldemokratskih vrijednosti, kvalitetno provođenje slobodnog vremena podrazumijeva njegovanje i poticanje specifičnih oblika društvenosti (druženja). Njihova specifičnost proizlazi iz shvaćanja da način provođenja slobodnog vremena određuje ali i odražava stanje društva i njegovih vrijednosti, a socijaldemokracija tom problemu u okviru postojećeg kapitalističkog poretka pristupa s credom - „Mi jesmo za tržišnu ekonomiju, ali nismo za tržišno društvo“.

Drugim riječima, socijaldemokracija ističe kako tržišni mehanizam kao dominantan regulator ekonomskih odnosa u kapitalizmu, s profitnim motivom kao pokretačkom osnovom, nije adekvatan u njegovanju i poticanju specifičnih oblika društvenosti, te s njima povezanih vrijednosti, koje socijaldemokracija drži bezuvjetnim temeljem vlastitog humanističkog svjetonazora.

U odnosu na problem slobodnog vremena mladih to znači da socijaldemokracija teži stvoriti uvjete u kojima bi se kreativno i spontano druženje mladih poticalo kao cilj po sebi, umjesto da druženje mladih bude puko sredstvo za stvaranje profita i akumulaciju kapitala. U okviru vladajućeg kapitalističkog poretka to postavlja pred javnu vlast i njezine politike čitav niz specifičnih zahtjeva. Oni su prije svega sadržani u potrebi osiguranja prostora i adekvatnih institucionalnih rješenja koji bi omogućili da se druženje mladih oslobodi podvođenja diktatu profita i negativnosti koje iz toga proizlaze.

Problem slobodnog vremena mladih započinje s činjenicom da se mladima nudi sve manje javnih prostora ili centara mladih u kojima bi kreativno i proaktivno mogli provoditi svoje slobodno vrijeme. S prelaskom u kapitalizam trend ide u pravcu sve veće privatizacije okupljališta za mlade. Centre mladih

Iblerov trg 9, Zagreb
Tel: 01/46 12 087, 01/45 52 534
Fax: 01/46 12 087
web: <http://www.fmsdp.org>
e-mail: forum.mladih@fmsdp.org

istiskuju profitni centri u vidu privatnih kafića, trgovačkih centara, kino multipleksa i slično.

Mladi u okviru profitnih centara postaju najobičnije sredstvo ili pasivni objekt računice privatnog vlasnika (zakupnika) koji kalkulira na koji način najefektivnije može njihovo okupljanje pretvoriti u profit. A to može učiniti upravo na način da potiče potrošnju, masovnost i standardizaciju (šabloniziranost), te da onemoguću ili destimulira sve ostale oblike druženja, stvaralaštva i spontanosti mladih koji nisu pogodni za stvaranje profita.

Dakle, profitni centri zasnivaju se na jednodimenzionalnoj društvenosti, koja podrazumijeva stvaranje uvjeta u kojima se postiže kontrolirana reakcija mladih. Ti uvjeti podrazumijevaju privlačenje i stimuliranje platežno sposobne potražnje, dakle komercijalizaciju sadržaja i isključivanje sadržaja koji nisu komercijalni i isključivanje mladih koji nisu u mogućnosti platiti (koji ne mogu ili ne žele biti dio rituala potrošnje). Profitni centri također isključuju aktivno i demokratsko sudjelovanje mladih u odlučivanju o programima i zajedničkom kreiranju sadržaja mjesta na kojem se okupljaju. Sve ovlasti odlučivanja koncentrirane su osobi privatnog vlasnika ili zakupnika profitnog centra.

Svjesni negativnog utjecaja profitne logike na mogućnost kreativnog i proaktivnog provođenja slobodnog vremena, Forum mladih zalaže se da javna vlast stvori pretpostavke koje će omogućiti otklanjanje tih negativnosti. Radi se o stvaranju pretpostavki za otvaranje centara mladih, odnosno okupljališta koji bi bili vođeni logikom različitom od profitne i poticali drugačije, višedimenzionalne oblike društvenosti (druženja).

Centri mladih trebali bi biti demokratski ustrojeni, odnosno o sadržajima i voditeljima/voditeljicama programa trebali bi demokratski odlučivati posjetitelji/posjetiteljice i korisnici/korisnice centara. Centri bi trebali biti ustrojeni na neprofitnoj osnovi, dakle sva zarada od kontrolirane komercijalizacije ponovno bi se ulagala u financiranje rada centra. Rad i financiranje centra mora biti u potpunosti transparentno i sve odluke i detaljni financijski izvještaji moraju biti kontinuirano objavljeni na internetu.

Adekvatna institucionalna forma za upravljanje centrom mladih jest neprofitna udruga. U tom smislu postoji više varijanti rješenja. Centrom može upravljati posebna, novoosnovana udruga, ili pak formirani savez postojećih udruga mladih. Prvo rješenje je u prednosti jer više potiče inkluzivnost, zajedništvo i solidarnost, te direktno uspostavlja odgovornost članova/članica udruge za cjelokupan rad centra. Osnovno demokratsko tijelo udruge čini skupština koja bira upravni odbor koji se brine za upravljanje centrom, za izvođenje programa, za financiranje, za izvještavanje o radu itd. Skupština bira i nadzorni odbor koji nadzire rad upravnog odbora. Redovna izborna skupština održava se svake 1-2 godine.

Iblerov trg 9, Zagreb
Tel: 01/46 12 087, 01/45 52 534
Fax: 01/46 12 087
web: <http://www.fmsdp.org>
e-mail: forum.mladih@fmsdp.org

Financiranje centra mladih ima više mogućih izvora. Bitan izvor su sredstva javne vlasti koja se osiguravaju putem natječaja javnih potreba, a čija je namjena financiranje programa koji će se izvoditi u centru.

Drugi tip izvora su privatne donacije, ali i sredstva iz raznih fondacija.

Treći tip izvora kontrolirana je komercijalizacija koja podrazumijeva financiranje putem ugostiteljske djelatnosti, prodaje karata i marketinga. Za ugostiteljski dio, ili popularno rečeno „šank“, postoji više mogućih rješenja. Jedno jest da udruga koja upravlja centrom šank dodjeli u podzakup profesionalnom ugostitelju pod jasno definiranim uvjetima, koji određuju da li će se točiti alkohol i koliki iznos mjesečno ugostitelj mora izdvajati za pokriće režija centra i/ili financiranje programa udruge. Druga varijanta je da sama udruga osnuje ugostiteljski obrt i da se po principu neprofitnog poduzetništva sva zarada koristi za financiranje rada centra.

U konačnici, u formiranju centra mladih i njegovoj održivosti, presudnom biva uloga javne vlasti. Javna vlast je ta koja treba osigurati adekvatan prostor u kojem bi bio smješten centar mladih i mora osigurati njegovu osnovnu infrastrukturu. Također, treba ga dodijeliti udruzi ili savezu udruge koje bi njime upravljale. Uz to javna vlast mora udruhu koja upravlja centrom osloboditi plaćanja obveza po osnovi zakupnine, komunalne naknade i spomeničke rente. Na taj način sadržaji i programi centra za mlade mogu biti vođeni neprofitnom logikom, odnosno mogu se temeljiti na nekomercijalnim sadržajima i mogu njegovati alternativne i višedimenzionalne oblike društvenosti (druženja).

Centri mladih za razliku od profitnih centra potiču proaktivan pristup mladih jer upravo o njihovoj demokratskoj volji, odgovornosti i spremnosti na dogovor ovisi kakav će biti sadržaj i u konačnici identitet mjesta na kojem se okupljaju. Centri mladih svojevrsan su društveni eksperiment koji treba promovirati principe supsidijarnosti, inkluzivnosti i volontiranja koji čine temeljna načela socijaldemokracije.

Centri mladih projekt su Foruma mladih koji jasno promovira socijaldemokratsku odlučnost u borbi za očuvanje onih društvenih vrijednosti koje su ugrožene današnjom metastazom profitno-tržišnih odnosa.

Iblerov trg 9, Zagreb
Tel: 01/46 12 087, 01/45 52 534
Fax: 01/46 12 087
web: <http://www.fmsdp.org>
e-mail: forum.mladih@fmsdp.org

Mi, mlade socijaldemokratkinje i mladi socijaldemokrati Foruma mladih SDP-a, čvrsto vjerujući u dugotrajnu borbu koju su vodile generacije žena i muškaraca sa socijaldemokratskim idejama ,
čvrsto se oslanjajući na njihove ideje o jednakosti žena i muškaraca,
čvrsto prateći njihov put od same borbe za proglašenjem Dana Žena 1911.godine,
te čvrsto zastupajući stav da nema sretnog i uspješnog društva bez stvarne i pravne ravnopravnosti oba spola, proglašavamo;

Deklaraciju Foruma mladih SDP-a na Međunarodni dan žena (08.03.2008. godine)

1. Pola neba, pola zemlje, pola moći.

Mlade žene imaju pravo sudjelovati u procesima donošenja odluka. Forum mladih SDP-a otvarati će prostor mladim ženama da ravnopravno sudjeluju i budu nositeljice svih aktivnosti koje provodimo. Zalažemo se za punopravno uključivanje mladih žena u politički život lokalnih zajednica te njihovu političku participaciju na nacionalnoj razini.

2. Naše tijelo, naš izbor.

Mlade žene imaju pravo odlučivati o svome tijelu i imaju pravo na potpune i znanstveno utemeljene informacije o svojem reproduktivnom zdravlju. Forum mladih SDP-a zalaže se za znanstveno utemeljen i sekularni seksualni odgoj u osnovnim i srednjim školama. Zalažemo se za kvalitetne, dostupne i besplatne ginekološke preglede te za dostupnu i jeftinu kontracepciju.

3. Mislimo i školujemo se, dakle jesmo.

Mlade žene imaju pravo ravnopravno sudjelovati u obrazovnom sustavu. Forum mladih SDP-a zalaže se za poticanje obrazovanja mladih žena te njihovo veće sudjelovanje na svim akademskim razinama. Zalažemo se za rodno osjetljiv obrazovni sustav koji će jednako poticati i uključivati i mlade žene i mlade muškarce.

Iblerov trg 9, Zagreb
Tel: 01/46 12 087, 01/45 52 534
Fax: 01/46 12 087
web: <http://www.fmsdp.org>
e-mail: forum.mladih@fmsdp.org

4. Samo je jedan posao za koji su važne naše maternice.

Mlade žene imaju pravo ostvariti se u svakoj profesiji koju izaberu i imaju pravo na ravnopravan tretman na tržištu rada. Forum mladih SDP-a zalaže se za poticanje zapošljavanja mladih žena, za jednaku plaću za jednak rad i traži sankcioniranje poslodavaca koji provode diskriminatorne prakse prema mladim ženama.

5. I karijera, i obitelj. Ne prihvaćamo ili.

Mlade žene imaju pravo i na karijeru i na obitelj. Forum mladih SDP-a zalaže se za stvaranje društvenih uvjeta u kojima će mladim ženama biti omogućeno oboje. Zalažemo se za više vrtića, uvođenje dnevnih boravaka u sve škole, snažniju potporu društva zaposlenim majkama te jasnu i nestigmatizirajuću pomoć jednoroditeljskim obiteljima.

6. Poklanjamo treći kut kuće.

Mlade žene imaju pravo na ravnopravan status unutar obitelji. Forum mladih SDP-a zalaže se za ravnopravno sudjelovanje mladih muškaraca i mladih žena u obiteljskim obavezama. Zalažemo se za društvo u kojem će svaki pojedinac i pojedinka prema vlastitim potrebama i afinitetima oblikovati svoj privatni život.

7. Gledajte nas u oči.

Mlade žene imaju pravo živjeti u sigurnoj i stimulirajućoj okolini oslobođenoj seksizma i šovinizma. Forum mladih SDP-a zalaže se za društvo oslobođeno tretiranja fizičkih atributa kao robe koja se može kupovati i koja je podložna procjeni. Zalažemo se da svaka žena bude vrednovana prema svojim intelektualnim i kreativnim kapacitetima te da je uvijek subjekt, a nikada objekt ili roba.

8. Zajedno!

Mlade žene i mladi muškarci samo zajedno mogu ostvariti društvo u kojem će žene i muškarci biti ravnopravno tretirani i jednako vrednovani. Forum mladih SDP-a zalaže se za rodno ravnopravno društvo i svojim djelovanjem će ga kontinuirano promicati.